

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۱

$$f(\sqrt{10}) = \text{sign}(-(\sqrt{10})^2 - 1) = \text{sign}(-11) \xrightarrow{-11 < 0} \text{sign}(-11) = -1$$

$$g(1/9) = [-3 \times 1/9] \times [2 \times 1/4 - 3] = [-5/7] \times [-0/2] = -6 \times (-1) = 6$$

$$f(\sqrt{10}) - g(1/9) = -1 - 6 = -7$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برای ورودی‌های کمتر از ۱- از ضابطه ۵ استفاده می‌کنیم. پس:

۲

$$f(-3) = |2(-3) - 3| - 5 = |-9| - 5 = 9 - 5 = 4 \Rightarrow f(-3) = 4$$

برای ورودی‌ها بین ۱ و ۱- از ضابطه ۵ استفاده می‌کنیم (تابع ثابت) پس $f(0/9) = -5$ و برای ورودی‌ها بیشتر از ۱ از ضابطه ۳ استفاده می‌کنیم.

$$f(2) = -2 \times (2)^2 + 3 = (-2) \times (4) + 3 = -5 \Rightarrow f(2) = -5$$

$$\frac{4 + 2(-5)}{-5} = \frac{4 - 10}{-5} = \frac{-6}{-5} = \frac{6}{5} = \frac{12}{10} = 1/2$$

و حاصل برابر است با:

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه اعداد مشخص شده داریم:

۳

$$[A] = -4, [B] = -2, [C] = -1, [D] = 0, [E] = 3$$

$$\frac{[A] + [E]}{[B] - [C] + [D]} = \frac{-4 + 3}{-2 - (-1) + 0} = \frac{-1}{-1} = 1$$

لذا:

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. چون تابع علامت مقدار ۱- دارد، بنابراین مقدار $2x - 1$ باید عددی منفی باشد، بنابراین

۴

$$2x - 1 < 0 \Rightarrow 2x < 1 \Rightarrow x < \frac{1}{2}$$

داریم:

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ابتدا ۲۳۰ کیلووات برق مصرفی را به سه بخش ۱۰۰ تایی اول، ۱۰۰ تایی دوم و ۳۰ تایی سوم تقسیم می‌کنیم:

۵

$$230 = 100 \text{ تایی سوم} + 100 \text{ تایی دوم} + 30 \text{ تایی اول}$$

می‌کنیم:

$$\begin{array}{c} \text{قیمت ۱۰۰ تایی دوم} \\ \uparrow \\ \text{پول برق} = 100 \times 50 + 100 \times 100 + 30 \times 150 = 5000 + 10000 + 4500 = 19500 \\ \downarrow \qquad \qquad \downarrow \\ \text{قیمت ۱۰۰ تایی اول} \qquad \text{قیمت ۳۰ تایی سوم} \end{array}$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۶

$$f(-1/7) = \left[\frac{3|-1/7| + 2}{[-1/7] + 1} \right] = \left[\frac{3(1/7) + 2}{-2 + 1} \right] = \left[\frac{5/7 + 2}{-1} \right] = [-7/1] = -8$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ضابطه $f(x)$ را مرتب می‌کنیم:

$$f(x) = c + bx^2 + 2x + abx + 2a - 3x^2 = (b-3)x^2 + (2+ab)x + (c+2a)$$

می‌دانیم تابع همانی به صورت $f(x) = x$ است پس:

$$\begin{cases} b-3=0 \Rightarrow b=3 \\ 2+ab=1 \Rightarrow 2+3a=1 \Rightarrow a=-\frac{1}{3} \\ c+2a=0 \Rightarrow c+2\left(-\frac{1}{3}\right)=0 \Rightarrow c=\frac{2}{3} \end{cases}$$

$$\begin{bmatrix} a \\ c \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -\frac{1}{3} \\ \frac{2}{3} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \end{bmatrix} = -1$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

نکته: هزینه برق مصرفی برابر است با مساحت زیر نمودار.

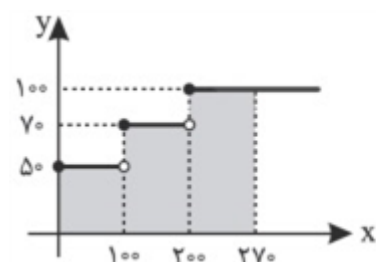
ریال

$$(100-0) \times 514 + (200-100) \times x + (300-200) \times 1311 = 51400 + 61500 + 131100 = 244/000$$

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

$$\begin{aligned} [1/5] &= 1 \\ [-1/5] &= -2 \Rightarrow [1/5] + [-1/5] = 1 - 2 = -1 \end{aligned}$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. طبق نمودار پلکانی ۱۰۰ کیلووات اول به قیمت ۵۰ تومان و ۱۰۰ کیلووات دوم به قیمت ۷۰ تومان و بیشتر از ۳۰۰ کیلووات به قیمت ۱۰۰ تومان می‌باشد.



قیمت ۱۰۰ کیلووات اول: $100 \times 50 = 5000$

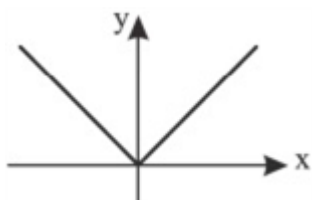
قیمت ۱۰۰ کیلووات دوم: $100 \times 70 = 7000$

قیمت ۷۰ کیلووات آخر: $70 \times 100 = 7000$

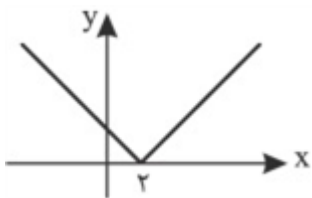
هزینه مصرف ۲۷۰ کیلووات ساعت: $5000 + 7000 + 7000 = 19000$

↓ ↓ ↓
اول دوم سوم

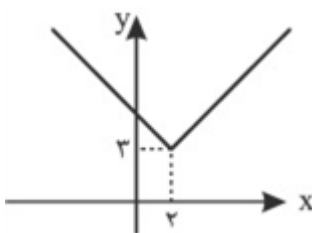
گزینه ۳ پاسخ صحیح است. می‌دانیم $y = |x|$ به صورت زیر است:



و $y = |x - 2|$ دو واحد به راست منتقل می‌شود و به شکل زیر تبدیل می‌شود.



و شکل $y = |x - 2| + 3$ سه واحد به بالا منتقل می‌شود و به صورت زیر تبدیل می‌شود.



پس گزینه‌ی ۳ صحیح است.

روش دوم تبدیل تابع قدرمطلق به صورت تابع چندضابطه‌ای و سپس رسم آن است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

$$\sqrt{\pi} \times |\sqrt{\pi}| > 0 \xrightarrow{\text{رابطه اول}} f(\sqrt{\pi}) = [1 - \sqrt{\pi}] = [-0.7] = -1 \quad (\sqrt{\pi} \simeq 1.7)$$

$$\underbrace{(-1/7)}_{\ominus} \times \underbrace{|-1/7|}_{\oplus} < 0 \xrightarrow{\text{رابطه دوم}} f(-1/7) = [1 + 2(-1/7)] = [-2/4] = -3$$

$$\Rightarrow f(\sqrt{\pi}) + f(-1/7) = -1 - 3 = -4$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

$$x = \frac{1}{2} \Rightarrow [x] = \left[\frac{1}{2}\right] = 0 \Rightarrow \text{ضابطه اول: } f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{1}{2} \times \text{sign}\left(-\frac{1}{2}\right) = -\frac{1}{2}$$

$$x = -\frac{1}{3} \Rightarrow [x] = \left[-\frac{1}{3}\right] = -1 \Rightarrow \text{ضابطه دوم: } f\left(-\frac{1}{3}\right) = 2 - \text{sign}\left(\frac{1}{3}\right) = 2 - 1 = 1$$

$$\Rightarrow f\left(\frac{1}{2}\right) + f\left(-\frac{1}{3}\right) = -\frac{1}{2} + 1 = \frac{1}{2}$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به تقارن تابع قدرمطلق، طول نقطه رأس نمودار این تابع $2 = \frac{-1 + 5}{2}$ است. پس تابع به

صورت $y = |x - 2| - b$ است. از طرفی $(5, 0)$ در تابع صدق می‌کند:

$$0 = |5 - 2| - b = 0 \Rightarrow 3 - b = 0 \Rightarrow b = 3$$

$$a + b = (-2) + 3 = 1$$

در نتیجه تابع به صورت $y = |x - 2| - 3$ است؛ بنابراین:

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۵

$$f(x) = [2x - 2] \xrightarrow{\text{برد} \{1\}} 1 \leq 2x - 2 < 2 \Rightarrow 3 \leq 2x < 4 \Rightarrow \frac{3}{2} \leq x < 2$$

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ۱۶

$$1 < \sqrt{3} < 2 \Rightarrow \sqrt{3} - 1 < 1 \Rightarrow \text{sign}(\sqrt{3} - 1) = 1 \Rightarrow a = 1$$

$\sqrt{3}$ تقریباً برابر با $1/7$ و $\sqrt{2}$ تقریباً برابر با $1/4$ است، پس:

$$\simeq 2 \times 1/7 - 3 \times 1/4 = 3/4 - 4/2 = -0.5 < 0 \Rightarrow \text{sign}(2\sqrt{3} - 3\sqrt{2}) = -1 \Rightarrow b = -1$$

$$2\sqrt{3} - 3\sqrt{2}$$

$$b - a = -1 - 1 = -2$$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مقدار هر گزینه را به جای a قرار داده و بررسی می‌کنیم: ۱۷

$$\xrightarrow{a=0} \text{sign}(\sqrt{5} - 0) = \text{sign}(\sqrt{5}) = 1$$

$$\xrightarrow{a=1} \text{sign}(\sqrt{5} - 1) \xrightarrow{1 < \sqrt{5} - 1 < 2} \text{sign}(\sqrt{5} - 1) = 1$$

$$\xrightarrow{a=2} \text{sign}(\sqrt{5} - 2) \xrightarrow{0 < \sqrt{5} - 2 < 1} \text{sign}(\sqrt{5} - 2) = 1$$

$$\xrightarrow{a=3} \text{sign}(\sqrt{5} - 3) \xrightarrow{-1 < \sqrt{5} - 3 < 0} \text{sign}(\sqrt{5} - 3) = -1$$

پس تنها گزینه ۴ قابل قبول است.

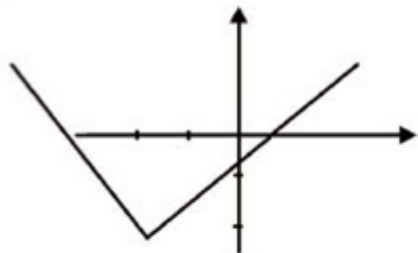
گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۸

$$\xrightarrow{-\sqrt{5} < 0} \text{sign}(-\sqrt{5}) = -1 \xrightarrow{x^2+1 > 0} \text{sign}(x^2 + 1) = 1$$

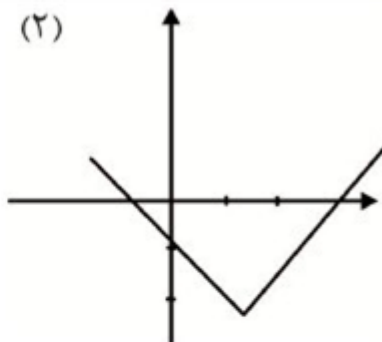
$$\xrightarrow{1 < 3 - \sqrt{2} < 2} [3 - \sqrt{2}] = 1 \xrightarrow{-1 < -0.4 < 0} [-0.4/1] = -1$$

$$\Rightarrow \text{عبارت} = \frac{2 \times (-1) + 1}{3 \times 1 - (-1)} = \frac{-1}{4}$$

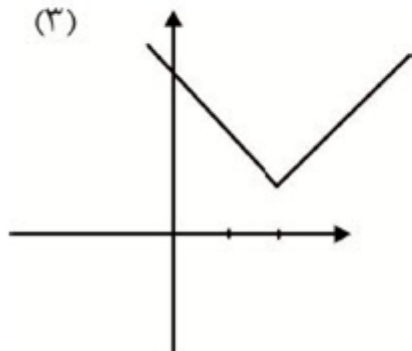
(۱)



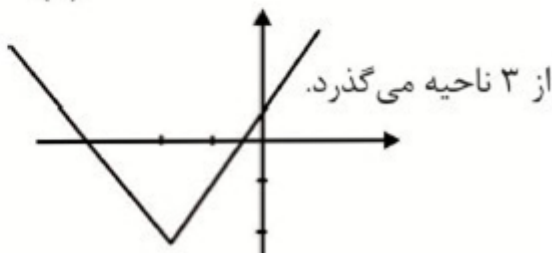
(۲)



(۳)



(۴)



از ۳ ناحیه می‌گذرد.

$$5 \leq 3x - 4 < 6 \Rightarrow 9 \leq 3x < 10 \Rightarrow 3 \leq x < \frac{10}{3}$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

پس یک مقدار صحیح صدق می‌کند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت، فاقد کنایه است. مجاز به‌علاقه‌ی شباهت: «نگار» استعاره‌ی مصرّحه از یار است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: مجاز: زبان مجاز از سخن / تشبیه: تو مانند حلوا هستی.

گزینه‌ی «۲»: تشخیص: «روی ماه» / سجع: کلمات مسجع در پایان نیم‌مصرع

اول و دوم: «خنجر» و «لشکر»

گزینه‌ی «۴»: جناس: «حور» و «نور» / مجاز: «چشم» مجاز از نگاه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

مجاز: جام مجاز از می (شراب) / تشبیه: آن جام (شراب) / جناس: باقی (باقیمانده) و باقی (جاویدان)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: مجاز: - / تشبیه: پنداری جام جم / جناس: جام و جم

گزینه‌ی «۲»: مجاز: - / تشبیه: لب میگون / جناس: جام و جان

گزینه‌ی «۴»: مجاز: جام و پیاله مجاز از شراب / تشبیه: - / جناس: جان و جام

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بتان مجاز به‌علاقه‌ی شباهت از زیبارویان است. تشریح سایر ابیات:

گزینه‌ی «۱»: تنعم گل و نازیدن سرو تشخیص دارد و استعاره‌ی مکنیه، نفس مجازاً مدت کوتاه است.

گزینه‌ی «۳»: نرگس چیزی را می‌طلبد و این تشخیص دارد.

گزینه‌ی «۴»: سرو در این بیت خود درخت است و تشخیص دارد.

۲۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

تشبیه: «مه‌طلعتی»: طلعت (چهره) به ماه تشبیه شده است. (تشبیه درون واژه‌ای) / در بیت دوم، شاعر معشوق را برتر از گل می‌داند. (تشبیه مرجح) = ۲ تشبیه

مجاز: «طره» مجاز از زلف است. (طره: موی جلوی پیشانی را گویند) / چمن: مجاز از باغ = ۲ مجاز

۲۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه «یدین» مجاز از انگشت می‌باشد (به علاقه‌ی کلیه). در سایر گزینه‌ها هیچ گونه مجازی مشاهده نمی‌شود! تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: واژه‌ی مشکوک «کف» در معنای اصلی «انبوهی از حباب که بر روی آب می‌نشیند» به کار رفته است، بنابراین، مجاز ندارد.

گزینه‌ی «۳»: واژه‌ی مشکوک «شراب» در معنای اصلی «باده - می» به کار رفته است، بنابراین، مجاز ندارد.

گزینه‌ی «۴»: واژه‌ی مشکوک «جهان» در معنای اصلی «گیتی - عالم» به کار رفته است، بنابراین، مجاز ندارد.

۲۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه «جهان» در معنی حقیقی خود به کار رفته است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «جام» مجاز از «می»

گزینه‌ی «۲»: «چمن» مجاز از «باغ»

گزینه‌ی «۴»: «حرف‌ها» مجاز از «سخنان»

۲۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «غنچه» در معنای حقیقی خود به کار رفته است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: نرگس: مجاز از چشم

گزینه‌ی «۲»: چرخ: مجاز از آسمان

گزینه‌ی «۴»: دس: مجاز از انگشتان

۲۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه مجازی مشاهده نمی‌شود و واژه «حرف» در معنای اصلی خود آمده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) «سر» در مصراع دوم مجاز می‌سازد / سر کشیدن از خط فرمان (کنایه)

۲) «فرق» مجاز می‌سازد / زبان در کام دزدیدن (کنایه)

۳) «دست» مجاز از بخشندگی

۲۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه ۴ فاقد مجاز است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ابر» مجاز از آسمان، «چمن» مجاز از باغ و گلزار

گزینه ۲: «دل» مجاز وجود و انسان، «زمین» مجاز از اهل زمین

گزینه ۳: «سنگ» می‌تواند مجاز از زمین باشد و «ستاره» و «زهره» مجاز از آسمان

۳۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تشبیه: الفبای درد

جناس: لب - شب

بیت آرایه‌های سجع، تکرار، مجاز ندارد؛ بنابراین گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ حذف می‌شوند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

- (۱) چشم مجاز از نگاه، جهان مجاز از مردم
- (۲) حرف مجاز از سخن
- (۳) چمن مجاز از گل، اردیبهشت مجاز از بهار
- (۴) جهان مجاز از مال و ثروت، زلف کمند تشبیه فشرده

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) باده‌ی گلرنگ مجاز از جام شراب
- (۲) چند روزی، مجاز از مدت کوتاه
- (۴) سر در مصراع اول مجاز از فکر و اندیشه، نفس مجاز از لحظه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی مجاز در ابیات گزینه‌ها:

- (۱) چهار مجاز، مرد: انسان - فردا: آخرت - قلم: حکم - زبان (بی‌زبان): سخن (توجه داشته باشید که زبان کشیدن کنایه و معنای آن «سکوت کردن» است).
- (۱) دو مجاز: مرد: انسان - زبان: سخن
- (۳) سه مجاز، دل: خود - زبان: سخن - مرد: انسان
- (۴) بدون مجاز، توجه داشته باشید که شاعر وظایف اعضای بدن را بیان کرده و آن‌ها را در معنای حقیقی به کار برده است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این بیت هیچ واژه‌ای مجاز ندارد. دقت کنید که در کنکور سراسری استعاره که در کتاب درسی

به‌عنوان مجاز به علاقه‌ی شباهت است، مجاز محسوب نمی‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) در ترکیب دست سلیمان، واژه‌ی «دست» مجاز از نوازش است.
- (۲) واژگان «امروز و فردا» مجاز از حال و آینده هستند به علاقه جزئی.
- (۴) واژه‌ی «آفتاب» مجاز از خورشید است به علاقه ملازمت.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

تشبیه: روی به آیه والشمس - موی به سوره‌ی واللیل (به این نوع تشبیه ملفوف گفته می‌شود). جناس: موی و روی. مجاز: آیه والشمس مجاز از آیه والشمس و ضحاکها است. (اگر بخش کوچکی از یک ایه را به جای آن آیه بگوییم، مجاز است). سوره والشمس مجاز از سوره الشمس است. (اگر بخش کوچکی از یک سوره را نیز به جای آن سوره بگوییم، مجاز است). روی و موی مجاز از تمام زیبایی‌های ظاهری محبوب هستند.
بررسی سایر آرایه‌ها:

جناس ناهمسان: روی و موی / واج‌آرایی: مصوت بلند و / موازنه: ندارد (حذف گزینه ۱)
تناسب: موی و روی / تضاد: واللیل و الشمس / ترصیع: ندارد (حذف گزینه ۲)
واژه‌آرایی و سجع و جناس همسان ندارد (حذف گزینه ۳)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه یک تشبیه به کار رفته و خبری از مهم‌ترین نوع مجاز یعنی مجاز با علاقه شباهت (استعاره مصرحه) نیست: کام و خوشبختی به گنجینه تشبیه شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱- مجاز: آن دو هندو مجاز از دو زلف یار هستند. آفتاب نیز مجاز از صورت است. تشبیه: آن دو هندو همچو دزدان هستند.
- ۲- مجاز: سنبل مجاز از گیسو است. تشبیه: عارض به لاله‌زار
- ۴- مجاز: شکر مجاز از بوسه است. تشبیه: جان سعدی به طوطیان - لب به یاقوت

- (الف) واژه‌های «جهان» در مصراع دوم مجاز از «مادّیات و امور ناپایدار جهان» است.
- (ب) واژه‌های «سر» در مصراع اول به ترتیب مجاز از «زندگی» و «اندیشه» است.
- (پ) واژه‌های «جام، بیخودی، خودی» به ترتیب مجاز از «شراب، عشق و بی خبری، هوشیاری» هستند.
- (ت) واژه «زَنّار» مجاز از «کفر و بی دینی» است. توجّه: «زَنّار» کمربندی بوده که مسیحیان و زردشتیان بر میان می‌بستند تا از مسلمانان باز شناخته شوند.
- توجّه: «دل از دست بردن» کنایه از شیفته و مجذوب شدن است.

- (۱) تشبیه فشرده اسنادی: «من به سپر» - تشبیه فشرده اضافی: «تیر ملامت» / بیت فاقد مجاز است.
- (۲) تشبیه فشرده اضافی: «بیاض (کتابچه سفید و نانوشته) روی زرد» / مجاز: «نوک مژگان» مجاز از «اشک» و «دل» مجاز از «عشق» است. توجّه: «قصّه دل» می‌تواند دارای استعاره و جان‌بخشی باشد.
- (۳) تشبیه گسترده: «تو سرو را مانی» - «تو ماه را مانی» / بیت فاقد مجاز است.
- (۴) تشبیه فشرده اسنادی: «نظر به روی تو نوروز است» - «فراق تو یلدایی است» / تشبیه فشرده اضافی: «شب فراق تو» / بیت فاقد مجاز است.

- گزینه‌ی «۲»: عبارت «ترک شیرازی»، صفت جانشین اسم است و استعاره نیست.
- گزینه‌ی «۳»: کلمات «مشک، عنبر، یاقوت و زمرد» همگی در معنای خود به کار رفته‌اند.
- گزینه‌ی «۴»: «سهی قد»، «زیبارخ» و «پهلوان» همگی صفت هستند و نمی‌توان یک صفت را در جایگاه استعاره‌ی مصرحه قرار داد.

- (۱) نگین ← مجازاً انگشتر (مجاز به علاقه شباهت نیست)
- (۲) پیمانه ← مجازاً شراب (مجاز به علاقه شباهت نیست)
- (۳) بُتان ← مجازاً معشوقان زیبارو (مجاز به علاقه شباهت است / استعاره مصرحه از معشوقان زیبارو)
- (۴) سر ← مجازاً قصد و تصمیم (مجاز به علاقه شباهت نیست)

- (۱) برف = مجازاً سفیدی مو / پر زاغ = مجازاً موی سیاه (هر دو، مجاز به علاقه شباهت)
- (۲) نرگس = مجازاً چشم / گل = مجازاً چهره (هر دو، مجاز به علاقه شباهت)
- (۳) مرغ گرفتار = مجازاً شاعر / گلشن ویران = مجازاً دنیا / قفس = مجازاً جامعه خفتان‌زده / هزاران = مجازاً یاران و دوستان (همه، مجاز به علاقه شباهت)
- (۴) زبان = مجازاً سخن (که مجاز به علاقه آلیه یا وسیله است، نه شباهت).

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت «الف» مجازی وجود ندارد و گزینه‌های ۱ و ۴ حذف می‌شوند. در بیت «هـ» نیز خبری از مجاز نیست و بیت بر بنیاد تشبیه بنا شده و گزینه ۲ هم کنار می‌رود و پاسخ گزینه ۳ است.

مجازهای گزینه‌ها:

ب: کدورت مجازاً اندوه و کینه

ج: پولاد مجازاً زره

د: درویش مجازاً فقرا

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

مهم‌ترین نوع مجاز، مجاز به علاقه شباهت یا مشابهت است (یعنی همان استعاره مصرّحه) و تنها گزینه‌ای که مجاز به علاقه شباهت دارد. گزینه ۱ است (نرگس = مجازاً چشم معشوق).

در گزینه‌های دیگر: «نگین، مجاز از انگشتر»، «سر، مجاز از اندیشه و فکر» و «دم، مجاز از سخن» است که هیچ‌کدامشان مجاز به علاقه شباهت نیست.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «سر» در معنای حقیقی به کار رفته است: سر را به نشانه تسلیم بودن، زیر شمشیر دوست می‌نهد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

۲- جگر مجازاً یعنی جرأت و شجاعت

۳- حلق مجازاً یعنی دهان

۴- کلک مجازاً یعنی سروده، شعر

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

در گزینه (۱) «سر» مجاز از «انسان»، «مغز» مجاز از «فکر و اندیشه»، «پوست» مجاز از «ظاهر و وجود» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): «دست» مجاز از «انگشتان دست» است.

گزینه (۳): «الحمد» مجاز از «فاتحه خواندن» است.

گزینه (۴): «سر» اول مجاز از «جان» و «سر» دوم مجاز از «فکر» است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «صد»: مجاز از مقدار زیاد

گزینه ۳: «کف»: مجاز از دست

گزینه ۴: «شهر»: مجاز از مردم شهر

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

در گزینه‌ی «۱»: چمن مجاز از دنیا است.

در گزینه‌ی «۲»: آفاق مجاز از عالم هستی است.

در گزینه‌ی «۴»: «سر» مجاز از فکر است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: «در» مجاز از «خانه» است؛ پس در معنای «نانهاد» به کار گرفته شده است، رابطه‌ی میان این دو، «جزء به جای کل» است؛ یعنی «در» جزیی از خانه است. به همین شکل و با همین پیوند در گزینه ۲، «محمل» در معنای کاروان و در گزینه ۴، «چمن» در معنای «بوستان» به کار رفته‌اند، اما در گزینه‌ی سوم، «جهان» به جای مردم جهان آمده که رابطه‌ی این دو «کل به جای جزء» است. (می‌توان «جهان» را مکان و جایگاه مردم جهان نیز دانست).

۵۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۵۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۵۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد. فرو ریختن اقتدار کلیسا، جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی انکار کردند.

۵۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱، عبارت دوم نادرست، در گزینه ۲، عبارت دوم نادرست و در گزینه ۴، عبارت اول نادرست است.

۵۵ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

شکل‌گیری دولت - ملت‌ها: مرحله‌ی اول
حمایت از مبلغان مسیحی: مرحله‌ی سوم
نفوذ اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در جوامع غیرغربی: مرحله‌ی چهارم
انقلاب فرانسه: مرحله‌ی اول

۵۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. انقلاب فرانسه که ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری دارد نخستین انقلاب لیبرال در جهان است.

علم علاوه بر جنبه‌ی ملکی دارای جنبه‌ی ملکوتی است یعنی انسان را به سمت خدای جهان و کمال حقیقی‌اش فرا می‌خواند و وسیله‌ای است برای رساندن انسان به کمال که دنیا و آخرت او را آباد می‌کند و وظیفه‌اش محدود به آباد کردن این دنیا نمی‌شود. در فرهنگ دینی حقوق انسان براساس ربوبیت پروردگار و فطرت الهی انسان شکل می‌گیرد یعنی از سویی خداوند هم خالق جهان است و هم تدبیرکننده و هدایت کننده و از سویی دیگر در سرنوشت انسان‌ها گرایش‌ها و شناخت‌هایی وجود دارد که او را متمایل به خدا و پذیرش تدبیر و هدایت او می‌کند. سیاست متناسب با باورها و ارزش‌های بنیادین غرب نه می‌توانست به دنبال حاکمیت ارزش‌های الهی باشد و نه می‌خواست عملکرد یا خطاهای دنیوی خود را توجیه دینی کند.

۵۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس، به جای بازگشت به سوی حقیقت الهی انسان، به رویگردانی از نگاه معنوی منجر شد.
- علم جدید با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظیفه‌ی شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان را از ملک به ملکوت بر عهده نداشت و به تدریج به ابزار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد.
- لیبرالیسم، جایز دانستن همه‌ی امور در قیاس با خواست انسان است.

۵۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کردند. این رقیبان به دلیل رویکرد دنیوی خود و برای حذف کلیسا، به جای انتقاد به عملکرد آباء کلیسا به تدریج دخالت دین را در امور دنیوی انکار کردند.

- هنگامی که یک فرهنگ در سطح جهانی غالب باشد، به میزانی که آن فرهنگ ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد، جامعه‌ی جهانی از انسجام برخوردار خواهد بود.

- اروپاییان در هجوم به قاره‌ی آمریکا، برای تأمین سلطه‌ی خود، به نسل‌کشی دست زدند و شمار زیادی از ساکنان بومی را از بین بردند. آن‌ها در یک دوره‌ی پنجاه ساله، پانزده میلیون سرخپوست را نابود کردند و مناطقی نظیر هائیتی، کوبا، نیکاراگوئه و سواحل ونزوئلا را که تراکم جمعیتی بالایی داشتند، از جمعیت خالی کردند.

- مسلمانان آسیای جنوب شرقی از چه طریق تجارت با فرهنگ اسلامی آشنا شدند و به آن روی آوردند.

مراحل تکوین نظام نوین جهان:

- ۱- پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار: زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ شد. در نهایت با انقلاب فرانسه، دولت‌هایی شکل گرفت که به‌طور رسمی، گسست خود را از دین اعلام کردند.
- ۲- پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت: صنعت عنصر دیگری بود که بر فرآیند انباشت ثروت و موقعیت سرمایه‌داران افزود.
- ۳- به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری: کشورهای عربی برای تأمین منافع اقتصادی نیازمند در هم شکستن مقاومت‌های فرهنگی اقدامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.
- ۴- ادغام جوامع در نظام نوین جهانی استعمار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در دوره‌ی رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت و به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت.

دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه‌ی گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد و فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. رنسانس به معنای «تجدید حیات» و «تولد دوباره» است و از قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود. دلیل نامگذاری این دوره به رنسانس، این است که غرب در این زمان به فرهنگ یونان و روم بازگشت. هنرمندان دوران رنسانس با بازگشت به هنر یونان به ابعاد جسمانی و دنیوی انسان اهمیت دادند و شاهزادگان اروپایی نیز به رقابت با قدرت کلیسا پرداختند.

- زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد. (ص ۵۷)
- رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست افریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند. (ص ۵۸)
- در نهایت، با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفتند که به‌طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند. این دولت‌ها بر خلاف حکومت‌های گذشته، خود را نه با هویتی دینی بلکه با ویژگی‌های جغرافیایی، تاریخی و خصوصاً نژادی و قومی می‌شناختند. دولت ملت‌های جدید از این طریق پدید آمدند. (ص ۵۷)
- (درس ۷ - فصل ۲ - ص ۵۷ - ۵۸)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است. در قرون وسطی، رفتارهای دنیوی، توجیه دینی می‌شد.

رنسانس به معنای «تجدید حیات» و «تولد دوباره» است و از قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود. فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جنگ‌های صلیبی، مواجهه‌ی اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد. فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبانِ دنیاطلبِ کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شکل‌گیری حافظه‌ی کاری علاوه بر اثرپذیری از زمان، تابع میزان استفاده ما هم است. ظرفیت ذخیره‌سازی و زمان بازیابی اطلاعات در حافظه‌ی کاری برخلاف حافظه‌ی کوتاه‌مدت می‌تواند بیشتر باشد. ملاک ذخیره‌سازی در حافظه‌ی کاری فقط زمان نیست، بلکه میزان استفاده از اطلاعات است. زمان ذخیره‌سازی در هر دو حافظه چند دقیقه است. در حافظه‌ی کوتاه‌مدت و کاری اطلاعات می‌توانند در دسترس قرار بگیرند. اما در حافظه‌ی کاری بر اساس میزان استفاده از اطلاعات دسترسی به آن‌ها افزایش می‌یابد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. علت موفق نبودن حسین در پاسخ به این سؤال مادرش درباره‌ی ویژگی‌های داور بازی مسابقه، به «علت عدم رمزگردانی» ویژگی‌های داور بوده است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. یکی از برجسته‌ترین ویژگی‌های انسان، قدرت تفکر اوست و اگر حافظه شکل نگیرد، تفکری نخواهد بود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سومین مرحله‌ی حافظه، بازیابی نام دارد. در بازیابی، اطلاعات از حافظه فراخوانده می‌شود. برخی، با این که رمزگردانی خوبی دارند و اطلاعات را برای مدت زمان طولانی در ذهن نگهداری می‌کنند، اما نمی‌توانند آن‌ها را از حافظه بیرون بیاورند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. علی تحت تأثیر پدیده‌ی آماده‌سازی قرار گرفته است. ارائه‌ی پیشین محرک کتاب روان‌شناسی که علی به‌دنبال خرید آن کتاب بود، موجب شد که در دفعات بعد، محرک‌های شبیه به آن کتاب را آسان‌تر دریافت کند و به آن کتاب توجه بیشتری کند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ادراک به شدت تحت تأثیر نوع پردازش است، مخصوصاً پردازش مفهومی. در پردازش مفهومی علاوه بر ویژگی‌های حسی، به ویژگی‌های کیفی توجه می‌شود. اگر به یک نوآموز متن پیام‌های فضای مجازی را بدهیم به احتمال زیاد، متوجه غلط‌های املائی آن می‌شود ولی فرد مسلط به زبان فارسی آن را درست می‌خواند و چه بسا متوجه غلط نمی‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در پدیده نوک‌زبانی هر چه نشانه‌های کمتری در اختیار داشته باشیم بازیابی اطلاعات دشوارتر خواهد بود. پس می‌توانیم بگوییم پدیده نوک‌زبانی بیانگر وجود رابطه مستقیم میان بازیابی اطلاعات و نشانه‌های آن است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هر سه گزینه‌ی (۱)، (۲) و (۴) به حافظه‌ی رویدادی یعنی تجارب شخصی و مشخصی اشاره دارند که به یک زمان و مکان مشخصی مربوط می‌شود، اما گزینه‌ی (۳) به حافظه‌ی معنایی اشاره دارد زیرا دانش عمومی در آن ذخیره می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه، یکی از موانع تمرکز است. اگر محرک موردنظر به دفعات متعدد ارائه شود، خوگیری شکل می‌گیرد. در مقابل، تازگی موضوع ارائه شده، تمرکز ایجاد می‌کند. بنابراین برای اینکه تمرکزتان هنگام مطالعه افزایش یابد، سعی کنید موضوع مورد مطالعه را به صورت‌های مختلف و از زوایای متفاوت ببینید.

۷۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برای کنترل اثر گذشت زمان نباید فاصله مرور بیش تر از ۶ یا ۷ ساعت است. سایر گزینه‌ها: گزینه‌ی ۲ به کاهش اثر تداخل مطالب اشاره دارد. گزینه‌ی ۳ به ساماندهی مطالب اشاره دارد. گزینه‌ی ۴ نباید بیش از ۶ یا ۷ باشد.

۷۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. این که دانش آموز نمی‌داند مانتواش چند دکمه دارد به دلیل عدم رمزگردانی است.

۷۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

اگر یک موضوع را بتوان با چند حس دریافت کرد، دریافت ما قوی تر می‌شود. مثلاً اگر مطلب شنیده شده را به صورت ترسیمی و نوشتاری تبدیل کنیم یادگیری آن راحت تر خواهد بود. بنابراین وقتی علاوه بر تعقیب چشمی و بلندخوانی، یادداشت برداری هم بکنیم، چند حس را درگیر کرده ایم و این موضوع اثر دریافت چند حسی را نشان می‌دهد. اگرچه قسمت اول سایر گزینه‌ها همگی می‌توانند روش مؤثری در مطالعه باشند، اما فقط گزینه‌ی ۱ علت قسمت اول خود را درست ذکر کرده است. فرضیه‌ی جبران حسیب به این مطلب اشاره دارد که از دست دادن یکی از ابزارهای حسی منجر به جبران خسارت توسط سایر ابزارهای حسی دست نخورده می‌شود. براساس این فرضیه، افراد آسیب دیده‌ی شنوایی احتمالاً عملکرد دیداری توسعه یافته تری برای جبران نقص شنوایی دارند. (درس ۳)

۷۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آماده سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه‌ی پیشین همان محرک یا محرک شبیه به آن قرار گیرد. در مثال صورت سؤال هم ارائه‌ی مکرر تصاویر نوشابه، احتمالاً باعث می‌شود آزمودنی‌ها آن را به آب ترجیح بدهند.

۷۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کاهش اثر تداخل و یادگیری با استراحت، فنون مربوط به کاهش اثر تداخل می‌باشد و بقیه گزینه‌ها برای کنترل اثر گذشت زمان می‌باشد.

۸۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وقتی می‌خواهید خودکار بخرید، میان آن همه خودکار در فروشگاه، خودکاری را انتخاب می‌کنید که قبلاً با نام تجاری آن آشنا شده‌اید. روان‌شناسان به این پدیده آماده سازی می‌گویند.

۸۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «کُل + اسم بدون ال = هر» (ردّ گزینه‌های ۳ و ۴) «هناک: ابتدای جمله به معنی «وجود دارد» (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)

۸۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «ذَکَر و اُنْثی»: مذکر و مؤنثی، مرد و زنی نکره هستند. (ردّ گزینه ۱) «لِتَعَارَفُوا»: تا یکدیگر را بشناسید. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)

«أَكْرَمَکُمْ»: گرامی ترین شما - (اسم تفضیل است) و چون مضاف شده با، «ترین» معنی می‌شود. (ردّ گزینه‌های ۱ و ۲) «أَتَقَاکُمْ»: باتقواترین شما (ردّ گزینه‌های ۲ و ۴)

۸۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

(۱) با آن (اضافی است) - افزایش یافت («زادت»

متعدّی است نه لازم) - متون فارسی (حرف «فی» در ترجمه لحاظ نشده است). - لبریز کرد (فعل «امتلاّت» فعل لازم است نه متعدّی)

(۲) زبان عربی ... («لُغْتی» در اصل «لِغْتین» بوده است که حرف «نون» از آخر آن حذف شده است بنابراین این کلمه مفرد نیست و ترجمه صحیح آن «دو زبان» یا «زبان‌های» است) - نیز (اضافی است).

(۳) دلایل مهمی («أهمّ» اسم تفضیل است و معنای «مهم ترین» می‌دهد) - باعث ... (معادلی در عبارت عربی ندارد) - جابه جایی زیاد («زادت» فعل است نه اسم) - متن‌های فارسی (مانند گزینه ۱)

- (۱) روزی شما شده است («رزقنا» اوّلَا فعل معلوم است، ثانیاً برای متکلم مع‌الغیر است) - هیچ خرید ... (وقتی «لا» همراه اسمی بیاید که «ال» یا «تنوین» داشته باشد، «لا»ی نفس جنس نیست و نباید آن را با «هیچ» ترجمه کنیم).
- (۳) نه خریدی است (کلمه «بیع» به تنهایی به معنای «فروش» است نه «خرید») - دوستی («خُلَّةٌ» نکره است — دوستی‌ای) - آنچه را («مَمَّا» در اصل «من + ما» بوده است و در اینجا، حرف «من» در «مَمَّا» ترجمه نشده است) - روزی شما قرار دادیم (ترجمه دقیقی برای «رزقنا» نیست).
- (۴) قرار می‌دهیم (اوّلَا «رزقنا» فعل ماضی است نه مضارع، ثانیاً مانند گزینه ۳، «قرار می‌دهیم» معنای صحیحی برای «رزقنا» نیست) - آن روز (لفظ «آن» اضافی است) - هیچ خرید ... (مانند گزینه ۱)

با لبخند در معاشرت خود، هر آن‌چه را می‌خواهی بخواه. زیرا آن بهتر از خشم و عصبانیت است. پس مهربانی همانند جادو در دل‌ها تأثیر می‌گذارد و رفتارها را تغییر می‌دهد. پس هر کس آن (مهربانی) را وسیله‌ای برای خود برگزیند می‌تواند سخت‌ترین مشکلات را هموار سازد و به آنچه می‌خواهد نائل شود. انسان مهربان در معاشرت خود با فرزندان سرزمینش می‌تواند بر عقل‌ها چیره شود. و منظور ما از این سخن این نیست که انسان در تمامی حالات نرم‌خو باشد! ولی این اخلاق در کارهای سیاسی نیاز به تفکر و دوراندیشی بیشتری دارد. زیرا (انسان) نیرومند و قوی گاهی لبخند می‌زند تا ضعیف را شکار کند!

با توجه به متن، ما به برگزیدن راه مهربانی در «ارتباطات اجتماعی» فرمان داده شده‌ایم.

ترجمه عبارت: «روش مدارا و مهربانی فقط در برابر ضعیفان به ما سود می‌رساند!» طبق متن نادرست است. تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: «مهربانی قدرتمند همیشه علامتی برای خوبی و کرامتش نیست!» (خط آخر متن)
- گزینه «۳»: «بعضی اوقات مهربانی، فریب دشمن است که آن را برمی‌گزیند تا ما را فریب دهد!» (خط آخر متن)
- گزینه «۴»: «مهربانی گاهی اوقات سمی کشنده می‌شود که انسان را از بین می‌برد!» کاملاً درست است.

- گزینه ۱: زمانی که خودمان از این اخلاق تأثیر پذیرفته باشیم. / گزینه ۲: «زمانی که بخواهیم ضعیفی را شکار کنیم!» / گزینه «۳»: «هنگامی که دانستیم که در مخاطب مؤثر است!» و در گزینه ۴: «زمانی که با نیرومندی روبرو شویم و از او بترسیم!»

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ترجمه عبارت: «با مهربانی کردن (خوش‌زبانی)، مار (افعی) از لانه‌اش خارج می‌شود!» تشریح سایر گزینه‌ها:

- در گزینه «۲»: «گاهی سختی، کاری را انجام می‌دهد که مهربانی، آن را انجام نمی‌دهد!» نادرست است.
- در گزینه «۳»: «مؤمن با مؤمنان مهربان و با کافران سخت‌گیر است!» که با متن داده شده ارتباط ندارد.
- در گزینه «۴»: «پایبند به مهربانی و ترک سختی باش، چون که آن (سختی) ضرر و زیان است!» نادرست است.

- گزینه «۱»: «الْمَفْعُول» صحیح است. در جمله «هر کس آن را وسیله‌ای بگیرد!»، هم «آن» (ضمیر چسبیده) و هم «وسیله» مفعول به حساب می‌آیند.
- گزینه «۲»: «جواب الشرط» صحیح است، «اتَّخَذَ» فعل شرط است. / گزینه «۴»: «مضاف‌الیه» صحیح است، نه مفعول.

(۱) «مَنْ»: موصول است چون در ادامه «هو» آن را معرفی می‌کند و «فَ» بر سرش نیامده است. چون اگر جواب شرط جمله اسمیه باشد، حتماً باید بر سرش حرف فاء جزاء شرط آورده شود.

(۲) «مَنْ»: پرسشی است؛ زیرا جمله دوم با یک قید زمان شروع شده که خود یک جمله جدید است پس اگر «مَنْ» در یک جمله بیاید، پرسشی است.

(۳) «ما»: شرط است / یَبْحَثُ: فعل شرط / یَجِدُ: جواب شرط

(۴) «ما»: نفی است. دقت کنید، در ادامه جمله «إِلَّا» آمده است؛ غالباً، «ما + ... + إِلَّا» نفی است!

تذکر: حواسمان باشد که «ما» مضارع را نیز منفی می‌کند.

(۱) «شَابًا» نکره و «ال» در «الشَّابُّ» اسم اشاره معنی می‌شود ولی جمله حال ندارد؛ «كَذَّابًا» خبر کان و منصوب است.

(۲) «مُسْرِعَةً»: حال است و ال در «الخَفَّاش» معنی اسم اشاره دارد، چون بعد از «خَفَّاشًا» که نکره می‌باشد آمده است.

(۳) حال وجود ندارد «أَبَدًا»؛ معادل قید زمان فارسی است و «جِدًّا» معادل قید تأکید فارسی می‌باشد ولی «ال» در «الکلام» معنای اشاره دارد.

(۴) «و» در «وَأَنْتَ ...» حالیه است و جمله بعدش حال است ولی «ال» در المجلس معنای اشاره ندارد؛ زیرا مجلس اولی تنوین ندارد و نکره نیست چون مضاف واقع شده است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «لَمْ يَلْتَقَتْ»: توجه نکردند» به صورت ماضی منفی ترجمه می‌شود و «أَسْرَعَ» نیز فعل ماضی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) أَنْ + نَكُونُ: که باشیم / حَتَّى + يَحْكُمَ: تا داوری کند / لَمْ + يَمْتَنِعْ: تا مانع شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «أَشْجَاراً» نکره و «الأشجار» معرفه از نوع «ال» است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «مُخْتَبِرَةً» ضمیر اضافه شده است و نکره نمی‌باشد.

(۳) «مَكْتَبَةً» نکره / «المكتبات» معرفه به «ال» است ولی جمع شده است.

(۴) در این گزینه خود اسم اشاره «هذا» آمده است.

نکته مهم: در صورتی «ال» اسم اشاره ترجمه می‌شود که ابتدا یک اسم نکره بیاید و همان اسم دوباره با «ال» تکرار شود.

نکته: جواب شرط گاهی فعل است و گاهی جمله اسمیه است و اگر جمله اسمیه باشد ابتدای آن حرف «ف» می‌آید.

در گزینه ۲ جواب شرط فعل «دخل» است ولی در بقیه گزینه‌ها جواب شرط جمله اسمیه است:

(۱) جواب شرط: هُوَ يَسْلَمُ مِنَ الْخَطَا غَالِباً.

(۳) جواب شرط: هُوَ قَلِيلُ الْأَدَبِ.

(۴) جواب شرط: عَيْنُهُ لَا تَكُونُ بَاكِئَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وقتی فعل شرط یا جواب شرط به شکل ماضی آمده باشند، می‌توانیم آنها را به صورت ماضی یا مضارع

ترجمه کنیم. یعنی می‌توانیم آنها را در دو زمان ترجمه کنیم. پس باید به دنبال جمله شرطیه‌ای باشیم که فعلش ماضی باشد. در

گزینه ۳، «تَكْبَرُ» بر وزن «تَفَعَّلَ» ماضی است: «هر کس در برابر دیگران تکبر بورزد (تکبر ورزید) خداوند در آخرت او را خوار

می‌گرداند. در گزینه‌های دیگر فعل‌های شرط و جواب شرط مضارع هستند. ضمناً در گزینه ۱، «خاطَبَ» که فعل ماضی است بعد از

«الَّذِي» آمده و فعل یا جواب شرط به حساب نمی‌آید.

۹۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در جملات شرطی ۳ جزء اصلی وجود دارد: «ادات شرط + فعل شرط ... + جواب شرط» جزء اول و دوم باید کنار هم باشند و جزء سوم ممکن است با فاصله بیاید. ضمناً جواب شرط گاهی یک فعل است و گاهی جمله اسمیه. در گزینه ۲ قد درسوا: خبر حرف مشبه بوده و «ما» حرف نفی می‌باشد. (انتظار نداشتم دانش‌آموزان در این کلاس خوب درس خوانده باشند.) بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مَن: ادات شرط، یَقْصِر: فعل شرط و لا یصل: جواب شرط

(۳) مَن: ادات شرط، یَتَفَكَّر: فعل شرط و یشاهد: جواب شرط

(۴) مَن: ادات شرط، أَرَادَ: فعل شرط و علیه آن لایخاف: جواب شرط

۹۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ترجمه آیه: «و هر چه را از نیکی از پیش برای خودتان بفرستید: آن را نزد خدا می‌یابید.» مفهوم آیه و گزینه ۴ این است که نتیجه و پاداش خوبی‌های خود را حتماً خواهیم گرفت. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر چیزی جایی و جایگاهی دارد. (۲) انتخاب کردن خوبی و کنار گذاشتن بدی. (۳) نیکی سخت است و بدی آسان.

۹۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

نکته: هرگاه حرف ناصبه «لَن» بر سر فعل مضارع بیاید، فعل مستقبل منفی می‌سازد که تحقق آن غیرممکن است. در گزینه ۳ ساختار «لَن + فعل مضارع» داریم، لذا تحقق غیرممکن است.

۹۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زیرا در این گزینه «ما» بر سر فعل نیامده است و بر شرط و اسلوب آن دلالت ندارد و از طرفی «ما شرطیه» به معنای «هر چه» است تا شرط را نشان دهد؛ در حالی که در گزینه مذکور «ما» به معنای «آنچه که» می‌باشد.

۱۰۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به کلمه «فِي الْأُسْبُوعِ الْقَادِمِ» در هفته آینده عبارت بر زمان آینده دلالت می‌کند و برای منفی کردن فعل مستقبل از کلمه «لَن» بر سر فعل مضارع بدون حرف مستقبل استفاده می‌شود.

۱۰۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سایر موارد از اقدامات منصور است.

۱۰۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. خلافت فاطمیان در زمان مستنصر به اوج قدرت سیاسی، شکوفایی فرهنگی و رونق اقتصادی دست یافت و قلمرو آن به نهایت وسعت خود رسید. از اواخر دوران مستنصر، حکومت فاطمیان دچار ضعف سیاسی و بحران اقتصادی شد.

۱۰۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. یکی از اقدام‌های برجسته امویان توسعه نیروی دریایی و گسترش فتوحات در دریا بود. معاویه این اقدام را به منظور فتح جزایر دریای مدیترانه و پایان دادن به حاکمیت مطلق رومیان بر آن دریا انجام دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱۰۴

بررسی گزینه‌ی درست: با پایان گرفتن حکومت مأمون و خارج شدن اداره‌ی امور از دست وزیران ایرانی، به تدریج حکومت عباسیان نیز رو به ضعف و انحطاط گذاشت. جانشینان مأمون، سپاهی از ترکان که در سرحدات ماوراءالنهر به اسارت مسلمانان درآمده بودند و در سوارکاری و تیراندازی مهارت داشتند، تشکیل دادند. پس از آنکه فرماندهان این سپاه با عنوان «امیرالامراء» قدرت را به دست گرفتند و بر امور خلافت تسلط یافتند، دورانی از هرج و مرج آغاز شد. بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۱) بسیاری از حاکمانی که به عنوان امیر یا سلطان قدرت را به دست گرفته بودند، برای توجیه مشروعیت حکومت خود و مقبولیت نزد توده‌های مردم مسلمان، نیازمند فرمان و لواء خلیفه بودند و چنین وانمود می‌کردند که مطیع اوامر او هستند.
- (۲) حتی امیران و سلاطین برخی از سلسله‌ها، مانند آل‌بویه و سلجوقیان، بر پایتخت عباسیان نیز تسلط یافتند. با این حال، احترام و جایگاه دینی خلفا همچنان محفوظ ماند.
- (۳) فرماندهان سپاه خودسرانه، خلیفه‌ای را خلع و فردی دیگر از خاندان بنی‌عباس را بر جای او می‌نشانند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱۰۵

مهم‌ترین تحولی که با خلافت خاندان اموی پدید آمد، فاصله گرفتن حکومت از اصول و ارزش‌های انسانی و اخلاقی مورد تأکید قرآن و پیامبر اسلام و تبدیل خلافت دینی به سلطنت بود. پیشینه‌ی تأسیس دیوان در دوران اسلامی به زمان عمر بن خطاب، خلیفه‌ی دوم باز می‌گردد. او به پیشنهاد هرمزان، یکی از فرماندهان اسیر ایرانی، دیوان جُند (سپاه) را در مدینه تشکیل داد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۰۶

شکل‌گیری علم کلام: حضور پیروان ادیان دیگر از جمله یهودیان، مسیحیان و زرتشتیان در کنار مسلمانان، موجب شد که پیروان اسلام برای دفاع از باورهای دینی خود در برابر عقاید غیراسلامی، به علوم عقلی و به خصوص علم کلام توجه نشان دهند. گسترش علم کلام: بروز اختلافات دینی در میان مسلمانان و شکل‌گیری فرقه‌ها و مذاهب مختلف اسلامی نیز به گسترش علم کلام کمک کرد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱۰۷

مأمون در آغاز خلافتش با بعضی قیام‌های علویان و مخالفت طرفداران امین روبه‌رو شد. او، به منظور کسب حمایت شیعیان، مهار قیام‌های علویان و جلب اعتماد خراسانیان، امام رضا (ع) را از مدینه به مرو منتقل کرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۰۸

پس از سَفّاح، برادرش منصور به خلافت رسید. وی نخست، عموهایش را که مدعی جانشینی سَفّاح بودند، از همه مناصب مهمی که داشتند خلع کرد و دبیر آنان، ابن مقفع (روزبه ایرانی) را که متفکری شجاع و مترجم کتاب‌هایی از زبان پهلوی به عربی بود، به قتل رساند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ۱۰۹

به گواه بسیاری از مورخان و محققانی که درباره‌ی تاریخ اسلام، تحقیق کرده‌اند، نهضت عاشورا و شهادت امام حسین (ع) و یارانش در صحرای کربلا، فاجعه‌ای بزرگ و رویدادی سرنوشت‌ساز نه تنها در تاریخ اسلام، بلکه در تاریخ بشر است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۱۰

یکی از نوادگان هشام بن عبدالملک به نام عبدالرحمان بن معاویه به شمال آفریقا فرار کرد. او سرانجام موفق شد شهر قرطبه در اندلس را تصرف و حکومت امویان را در آن‌جا پایه‌ریزی کند.

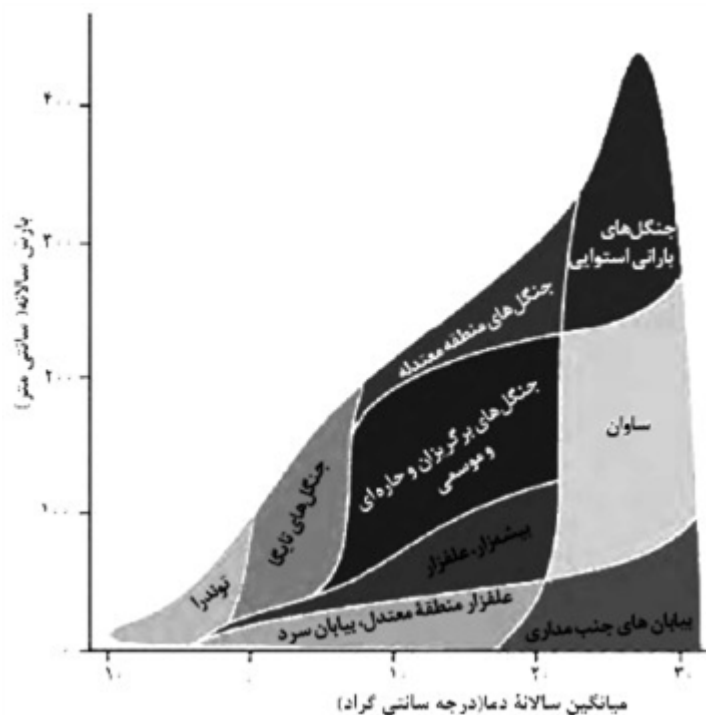
گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ۱۱۱

مساجد جامع ازهر، جامع حاکم و جامع اقرم از مشهورترین نمونه‌های آثار معماری فاطمی در قاهره به شمار می‌روند. (درس ۷ ص ۷۶)

۱۱۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. یکی از ویژگی‌های شاخص خلافت عباسیان، اجتناب از سیاست عرب‌گرایی بود که امویان دنبال می‌کردند. (درس ۷ ص ۶۹)

۱۱۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رشته جنبش‌هایی که به خونخواهی ابومسلم و یا تکریم خاطره‌ی او صورت گرفت، برای سال‌های متمادی عباسیان را به زحمت انداخت. رهبران این جنبش‌ها دارای ترکیبی از عقاید دینی و فلسفی اسلامی و غیراسلامی مانند زرتشتی، مانوی و مزدکی بودند. هر چند این جنبش‌ها سرکوب شدند، اما سلطه‌ی خلفای عباسی را بر مناطق شرقی ایران به ویژه خراسان سست کردند و زمینه‌ی مناسبی برای شکل‌گیری سلسله‌های ایرانی در آن مناطق فراهم آوردند.

۱۱۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.



۱۱۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در هوازدگی شیمیایی، ساختمان کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها نیز تغییر می‌کند. اکسیژن و رطوبت از عوامل مهم هوازدگی شیمیایی هستند. برای مثال، اکسیژن هوا موجب اکسید شدن برخی کانی‌ها نظیر آهن می‌شود. فعالیت‌های موجودات زنده، یعنی گیاهان و جانوران می‌تواند موجب تغییرات فیزیکی و شیمیایی در سنگ‌ها شود، برای مثال، رشد ریشه‌ی درختان یا ایجاد حفره‌های زیرزمینی توسط جانداران حفار، مانند موش‌ها و مورانه‌ها، باعث خرد شدن سنگ‌ها (تغییر فیزیکی) می‌شود. همچنین، گیاهان در حال پوسیدگی اسیدهایی تولید می‌کنند که موجب تغییرات شیمیایی در سنگ‌های مجاورشان می‌شود. باکتری‌های تجزیه‌کننده یا تنفس گیاهان نیز در سنگ‌ها تغییرات شیمیایی ایجاد می‌کنند. (تغییر شیمیایی)

۱۱۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تلماسه‌ها می‌توانند در طی یک سال ۱۰ تا ۲۰ متر در جهت وزش باد حرکت کنند، با وزش باد ماسه‌های دامنه رو به باد به طرف بالا رانده می‌شوند و پس از رسیدن به قله، در دامنه پشتی فرود می‌آیند و همان جا انباشته می‌شوند. بررسی موارد نادرست:

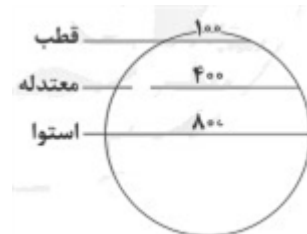
- گزینه ۱: ماسه‌ها ابتدا به طرف بالا رانده شده و پس از رسیدن به قله در دامنه‌های پشتی فرود می‌آیند.
گزینه ۳: ماسه‌ها ابتدا به طرف بالا رانده شده و پس از رسیدن به قله در دامنه‌های پشتی فرود می‌آیند.
گزینه ۴: عبارت حداقل ۲۰ متر و کمتر از آن می‌تواند اعداد کمتر از ۱۰ را نیز شامل می‌شود.

۱۱۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. زهکشی اراضی ساحلی از راهکارهای حفاظت از نواحی ساحلی است.

۱۱۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. به طور کلی اشکال کاوشی بیابانی دارای شرایطی در اندازه ذرات و مقاومت مواد دارند. به طوری که چاله‌های بادی دارای ماسه‌های ریز فراوان هستند که توسط باد برداشت می‌شود. دشت ریگی دارای مواد ریز و درشت هستند که بخش ریز جابه‌جا می‌شود. اما کلوته‌ها و گرزدیوها دارای موادی با مقاومت متفاوت هستند و بادهای بخش نرم آن‌ها را تخریب کرده و بالطبع بخش سخت آن‌ها را باقی می‌گذارد.

۱۱۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وایتکر، بوم‌شناس، در طبقه‌بندی زیست‌بوم‌ها به دو عامل دما و بارش توجه کرده است.

۱۲۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شکل زیر مقدار انرژی دریافتی روزانه در نواحی مختلف جهان را نشان می‌دهد.



۱۲۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

موارد «الف» و «ه» درست هستند. تشریح موارد نادرست:

(ب) از برجسته‌ترین یاردانگ‌ها، بیابان لوت در منطقه شهداد در استان کرمان قرار دارد.

(ج) برخانهای تپه‌های ماسه‌ای هلالی شکل و منفردی هستند که دو زائده یا بازو در جهت باد دارند.

(د) به ستون‌های سنگی قارچی شکلی حاصل تخریب مواد نرم توسط باد و باقی گذاشتن بخش‌های سخت هستند، گرزدیو گفته می‌شود.

۱۲۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. به طور کلی «کارست» پدیده‌ی خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی است.

۱۲۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مرحله‌ی سوم فرسایش، رسوب‌گذاری یا انباشته شدن مواد در مکان‌های دیگر است.

۱۲۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فلات‌ها، سرزمین‌های مرتفع و نسبتاً همواری هستند که در کوهستان‌ها محصوراند. کوه‌ها، ناهمواری‌های برجسته و مرتفعی هستند که معمولاً دامنه‌های تند و قله‌های برجسته دارند.

۱۲۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

تصویر بیانگر یک ناحیه ساحلی با فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری می‌باشد که امکان تجارت دریایی موجب به وجود آمدن شهری با نقش بندری در کنار دریا شده است. جذب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل و نقل بار و مسافر موجب پدید آمدن ساختمان‌های بلندمرتبه شده است.

۱۲۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به خاطر شباهت ظاهری میان دو امر جزئی، حکم یکی بر دیگری تسری داده شده است که استدلالی ضعیف می‌باشد.

۱۲۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نشان دادن تصویری از مصداق یک مفهوم، «تعریف از طریق ذکر مصادیق» است و بیان کردن معنای لغوی یک واژه، «تعریف لغوی یا لفظی» است.

۱۲۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزاره‌ی «آب در ۱۰۰ درجه به جوش می‌آید» برگرفته از یک استقرای تعمیمی قوی است که بارها و بارها به صورت تجربی سنجیده شده است.

استقرای تعمیمی قوی مبنای علوم تجربی و آزمایش‌ها و مشاهدات در این علم محسوب می‌شود. این قبیل استدلال‌ها مبنای علوم تجربی را فراهم می‌کنند، نه مبنای همه‌ی علوم را. روش برخی از علوم مانند ریاضیات، عقلی و قیاسی است و در آن‌ها استقرا به کار نمی‌آید.

۱۲۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. استقرای تمثیلی، استدلالی است که در آن به صرف وجود مشابهت ظاهری میان دو چیز، حکم یکی را به دیگری تسری می‌دهیم. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه‌های «۱» و «۲» درباره‌ی تمثیل صحبت می‌کنند و نه درباره‌ی استقرای تمثیلی.
در گزینه‌ی «۳» کلمه‌ی «قطعی» غلط است، استقرای تمثیلی هیچ‌گاه قطعی نمی‌شود.

۱۳۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارت مذکور در صورت سؤال نتیجه‌گیری براساس شباهت دو مورد جزئی و سرایت حکم یکی به دیگری است. این گونه استدلال‌ها «استقرای تمثیلی» محسوب می‌شوند و نتایج آن‌ها هم احتمالی و غالباً ضعیف است.

۱۳۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. همه‌ی گزینه‌ها و تعاریف داده شده، از جمله تعاریف ترکیبی هستند، اما تفاوتی که میان گزینه‌ی «۳» با سایر گزینه‌ها وجود دارد، در تعداد تعاریف‌های به کار رفته در تعریف ترکیبی است. یعنی در همه‌ی گزینه‌ها تعاریف‌های ترکیبی حاصل ترکیب ۲ نوع تعریف با یکدیگر است، به جز گزینه‌ی «۳» که از ترکیب ۳ تعریف متفاوت، یک تعریف ترکیبی ساخته شده است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: تعریف مفهومی + تعریف مصداقی

گزینه‌ی «۲»: تعریف لغوی + تعریف مفهومی

گزینه‌ی «۳»: تعریف لغوی + تعریف مفهومی + تعریف مصداقی

گزینه‌ی «۴»: تعریف مفهومی + تعریف مصداقی

۱۳۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تعریفی که به معنای لفظ یا نحوه تشکیل آن، یا وزن و ریشه و هم‌خانواده و مترادف و متضاد آن پردازد، تعریف لغوی یا لفظی است که گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ از این نوع هستند. اما آوردن مثال و نمونه، از نوع تعریف از طریق ذکر مصادیق می‌باشد.

۱۳۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نتیجه چند مورد را به همه‌ی موارد تعمیم دهیم، ناشی از استقرای تعمیمی است که مبتنی بر تخمین استوار است و برای پرهیز از مغالطه باید ویژگی‌هایی داشته باشد. مانند بخش اول گزینه‌های ۲ و ۴ که همگی استقرای تعمیمی‌اند (رد گزینه‌ی ۱ و ۳) ولی واری‌های فرضیه‌های علمی از طریق استنتاج بهترین تبیین است (رد گزینه ۴) در حالی که برای یافتن مبنای علوم تجربی از استدلال‌های استقرایی قوی بهره می‌برند.

۱۳۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ابیات گزینه‌های دیگر بیان می‌کند که به صرف مشابهت ظاهری، نمی‌توان حکم یک مورد را به دیگری سرایت داد؛ چون ممکن است تفاوت‌های زیادی میان آن‌ها باشد، یعنی به ضعیف بودن استقرای تمثیلی اشاره شده است. ولی در این بیت، یک استقرای تمثیلی بیان شده است. اما درباره ضعیف بودن استقرای تمثیلی مطلبی بیان نشده است.

۱۳۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه برای تعریف روشنفکر از مفاهیمی استفاده شده که مفهوم موردنظر را روشن‌تر نمی‌کند و خود آن‌ها هم مبهم هستند. تعریف گزینه ۱ و ۴ دوری است و تعریف گزینه ۳ مانع نیست.

۱۳۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۱۳۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نظریه وحدت اعداد و تغییر و تحول دائمی جهان هستی متعلق به هراکلیتوس می باشد. پارمنیدس برای اولین بار به تفاوت بودن و شدن توجه دقیق کرد و معتقد بود که هستی امری ثابت است.

۱۳۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

فیثاغورس ریاضیات را به گونه ای خاص با فلسفه و عرفان ترکیب کرد و یک دستگاه فلسفی عمیق بنیان نهاد.

۱۳۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. حدود ۶ قرن پیش از میلاد در ایونیا، مباحث فلسفی پایه گذاری شد و اولین فیلسوفان یونان پا به عرصه وجود گذاشتند. در آغاز شکل گیری فلسفه، آن چه بیش از هر چیز این اندیشمندان را به خود مشغول می داشت، دگرگونی هایی بود که پیوسته در طبیعت رخ می داد و آن ها دگرگونی ها را به روش عقلی توضیح می دادند. تشریح گزینه های دیگر: گزینه ی «۲»: اولین فیلسوفان دگرگونی های طبیعت را از نظر عقلی، تحلیل می کردند. گزینه ی «۳»: تمام فیلسوفان این دوره متولید آتن نبودند و همگی در آتن نمی زیستند. گزینه ی «۴»: آنان دانشمندانی بودند که کم و بیش با مجموعه ی علوم زمان خود از جمله فلسفه آشنا بودند، نه این که در تمامی علوم متبحر باشند.

۱۴۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سقراط با متانت گفت: اما این افتراء، که من منکر خدا باشم، وارد نیست. از تو می پرسم: آیا ممکن است که کسی صفات و امور مربوط به انسان را بپذیرد، اما منکر وجود انسان باشد؟ انسان با برهان نظم و صفات به اثبات خدا می پردازد.

۱۴۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. انسان های وارسته ی دوره ی کیانیان عقل را به عنوان ابزار کسب معرفت در کنار شنود قلبی قبول داشته اند. تشریح گزینه های دیگر: گزینه ی «۱»: حکیمان دوره ی کیانیان اندکی پیش از فیلسوفان دوره ی یونان باستان و برخی نیز هم زمان و پس از آنان می زیسته اند. گزینه ی «۲»: از تمدن های باستانی آثاری به جا مانده که حکایت از تفکر فلسفی در مسائل بنیادی هستی دارد نه حکایت از دانش فلسفه. گزینه ی «۳»: اوپانیشادها، شامل متون متعدد هندو می باشد.

۱۴۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. زرتشت دارای متون فلسفی نیست. از آثاری که حکایت از تفکر در مسائل بنیادین هستی داشته باشند می توان به اوپانیشادها که شامل متون متعدد هندو است و گاتاها که سروده های زرتشت است اشاره کرد.

۱۴۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سقراط هیچ کتاب و نوشته ای نداشت ولی زندگی او نشان دهنده ی فلسفه ی اوست. سقراط معاصر با سوفیست ها بود که در آن زمان جامعه ی آتن تحت تأثیر اندیشه های سوفسطائیان بود و حقیقت طلبی در سایه ی جدل و سخنوری و مغالطه های سوفیست ها، کم رنگ شده بود. از این جهت سقراط به پاخاست و تفکر عقلانی را احیا کرده و فضیلت را استوار ساخت.

۱۴۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تالس قرن ۶ قبل از میلاد می زیسته است و هراکلیتوس نیز شهرت او به مفاهیم پیچیده ای است که بیان داشته و به او هراکلیتوس تاریک اندیش می گویند.

۱۴۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این متن از متون هندی موسوم به اوپانیشادها انتخاب شده است.

الف) واگذار کردن سهام شرکت‌های دولتی به مردم (سهام عدالت) — از سایر درآمدهای دولت است.

۱- ایجاد بدهی: قرض گرفتن از مردم: شریک کردن مردم در سود طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولتی
قرض گرفتن از بانک مرکزی

۲- فروش دارایی‌ها

ب) ایجاد سازمان استاندارد — بهبود عملکرد بازار

ایجاد سازمان حمل‌ونقل شهری — ارائه کالاهای عمومی

ایجاد نیروگاه برق — ارائه کالاهای عمومی

نکته: یکی از وظایف دولت «ارائه کالا و خدمات عمومی» است مانند ساخت راه‌آهن و بیمارستان و جاده و ... دولت هم کالا و هم خدمات برای عموم تولید می‌کند.

پ) - دفع پسماند، عوارض خودرو، ارزش افزوده — مشمول مالیات‌های غیرمستقیم است.

- ارث، خودرو، اجاره — مشمول مالیات‌های مستقیم است.

ت) - دولت عوامل تولید مانند نیروی انسانی و منابع را در بازار ارائه نمی‌کند بلکه خانوارها عوامل تولید را در بازار می‌فروشند.

- دولت‌ها به مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، یارانه مصرف و یارانه تولید می‌دهند.

الف) هرگاه با کم شدن قیمت مقدار کاهش یابد، یعنی به قانون عرضه و رابطه مستقیم بین قیمت و مقدار اشاره می‌شود پس N عرضه است، بنابراین M تقاضا است چون با کاهش قیمت مقدار افزایش یافته است و رابطه عکس بین مقدار و قیمت بیانگر تقاضا است.

ب) در قیمت ۲۰۵ اگر تولیدکننده ۶۰ واحد تولید کرده ولی مردم فقط ۱۰ واحد خریداری کرده‌اند:

$$\text{دولار } 205 \times 10 = 2050$$

پ) اینترنت و پلتفرم‌های نمایش خانگی دو کالای مکمل هم هستند که افزایش قیمت یکی موجب کاهش تقاضا برای هر دو کالا می‌شود. با این تفاوت که نقطه تقاضا برای اینترنت روی منحنی به سمت چپ جابه‌جا می‌شود ولی منحنی تقاضا برای پلتفرم نمایش خانگی کلاً به سمت چپ جابه‌جا می‌شود.

ت) در قیمت ۲۰۰ دلار تولیدکننده ۵۵ واحد کالا تولید کرده که برای همه این مقدار هزینه کرده است. پس:

$$\text{دولار } 1,650 = 55 \times 30 = \text{هزینه تولید}$$

$$\text{دولار } 4,000 = 20 \times 200 = \text{درآمد}$$

اما در همین قیمت فقط ۲۰ واحد کالا فروخته است. پس:

$$\text{دولار } 2,350 = 1,650 - 4,000 = \text{هزینه} - \text{درآمد} = \text{سود}$$

ث) در قیمت ۱۲۰ دلار اگرچه میزان تقاضای مردم برای محصول ۶۰ واحد است اما تولیدکننده فقط ۲۰ واحد تولید کرده است.

$$\text{دولار } 2,400 = 120 \times 20 = \text{پرداختی مردم}$$

پس:

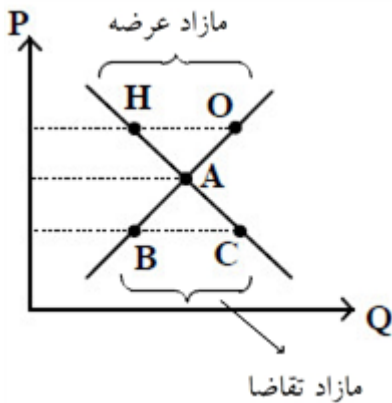
ج) در قیمت ۱۷۰ مقدار عرضه ۴۸ واحد است در حالی که در تعادل مقادیر عرضه و تقاضا ۴۰ واحد است. پس:

تعادل $>$ عرضه

$$\text{واحد } 8 = 48 - 40 = \text{مازاد عرضه نسبت به تعادل}$$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این گزینه به تعریف مالیات بر مصرف اشاره دارد نه به تعریف مالیات بر ارزش افزوده.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در نقاط H و O با مازاد عرضه روبه‌رو هستیم. در نتیجه قسمت محصول کاهش می‌یابد. و در نقاط B و C با مازاد تقاضا روبه‌رو هستیم در نتیجه قسمت افزایش می‌یابد.



گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

تومان $30,000 = 300,000 \times \frac{10}{100}$ = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده در مرحله نساجی

تومان $65,000 = 650,000 \times \frac{10}{100}$ = مالیات مرحله آخر

تومان $715,000 = 650,000 + 65,000$: قیمت نهایی با احتساب مالیاتی

(ج) اعتبار مالیاتی هر مرحله برابر است با قیمت مرحله قبل ضرب در نرخ مالیاتی

تومان $12,000 = 120,000 \times \frac{10}{100}$ = اعتبار مالیاتی مرحله نساجی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در بازار رقابتی، گاه تعداد فروشندگان و خریداران به قدری زیاد است که حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار، بسیار کوچک خواهد بود و در عمل هیچ یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار نیستند و به عبارت دیگر قیمت‌گذار نیستند. انحصارگر در فروش، قیمت‌گذار است و خریداران در بازار انحصاری قیمت‌پذیرند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

الف) مالیات مستقیم شامل مالیات بر درآمد و دارایی می‌شود و مجموع آنها عبارت است از: $1470 = 820 + 650$ (نکته مالیات بر ارث، شامل بخشی از انواع مالیات بر دارایی است که در محاسبات آن لحاظ گردیده است) مالیات غیرمستقیم شامل مالیات بر مصرف، مالیات بر ارزش افزوده و عوارض گمرکی و خدماتی می‌شود لذا مجموع آنها عبارت است از:

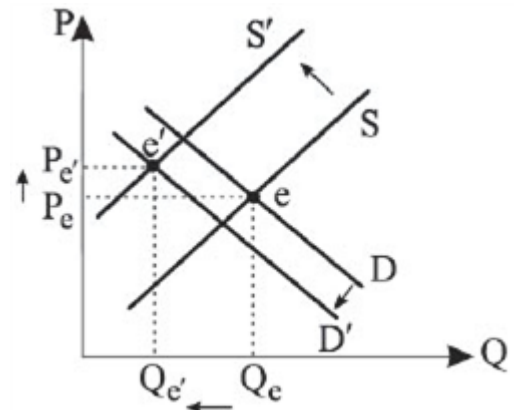
$$2,035 = 300 + 790 + 945$$

نکته: عوارض پسماند زیرمجموعه حقوق و عوارض گمرکی و خدماتی است و مالیات بر نوشابه‌ها نیز جزء مالیات بر مصرف محاسبه شده است.

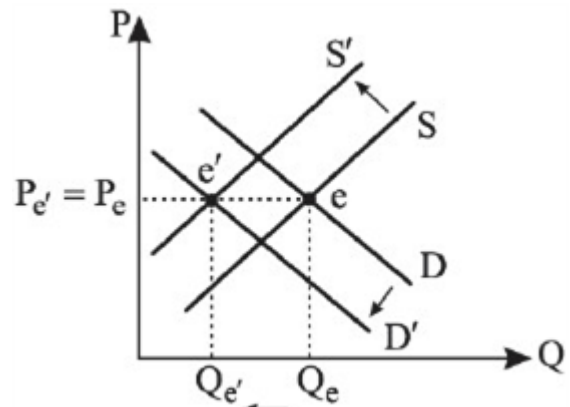
ب) مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد است. لذا میزان آن برابر ۶۵۰ خواهد بود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با توجه به اینکه عاملی به جز قیمت تغییر کرده است، لذا این عامل سبب انتقال منحنی تقاضا و عرضه می‌شود و از آنجایی که افزایش مقدار مالیات نتیجه کاهش تقاضا و عرضه را خواهد داشت و می‌توان به ۳ صورت آن را تحلیل نمود، لذا این تحلیل به ۳ صورت خواهد بود:

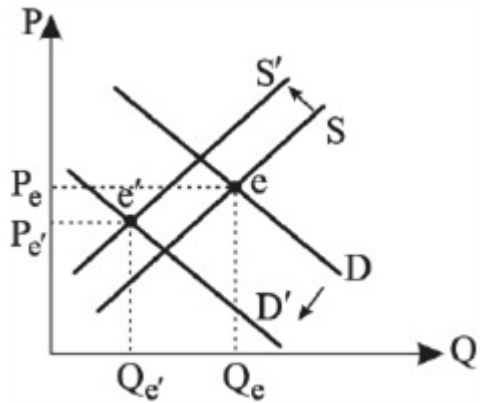
انتقال منحنی عرضه بیشتر از تقاضا به سمت چپ است.



انتقال منحنی عرضه و تقاضا با هم برابر است.



انتقال منحنی عرضه کمتر از منحنی تقاضا است.



نتیجه: در هر سه حالت میزان مقدار تعادلی کاهش یافته در حالی که قیمت می‌تواند ثابت، بیشتر یا حتی کمتر از قیمت تعادلی قبل شود.

- ۱- بهبود عملکرد بازار:
- قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود به منظور:
- ۱- تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است.
- ۲- از بروز شرایطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.
- حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می‌شود: افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند و مثلاً دارایی‌هایی را که متعلق به آن‌ها نیست تصرف نکنند. (در این حالت دولت به عنوان یک داور، در میدان فعالیت‌های اقتصادی، حضور دارد).
- دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت: امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.
- تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، دولت اجازه نمی‌دهد آن را بفروشد.
- دولت با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف: می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند. به عنوان مثال:
- * شرکت‌های دارویی و غذایی نمی‌توانند پیش از انجام برخی آزمایش‌ها و اخذ گواهی معتبر، محصولات خود را به بازار عرضه کنند.
- * افراد بدون دارا بودن صلاحیت‌های لازم نمی‌توانند به مشاغل مختلف وارد شوند.
- * سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.
- ۲- ارائه کالاهای عمومی:
- تعریف کالای عمومی: کالای عمومی، به کالا و خدماتی گفته می‌شود که توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.
- مثال‌هایی برای کالای عمومی: خیابان، بوستان، تیرهای چراغ برق، پل‌ها، آتش‌نشانی و پلیس (این کالاها بسیار باارزش‌اند ولی هیچ‌کس نمی‌تواند این امکانات را فقط برای خودش داشته باشد).

میلیون تومان $450 = 18 \times 25 =$ درآمد سالانه‌ی بنگاه

میلیون تومان $144 = 2 \times 6 \times 12 =$ حقوق سالانه کارمندان

میلیون تومان $42 = 3/5 \times 12 =$ اجاره‌ی سالانه‌ی بنگاه

میلیون تومان $14/7 = \frac{35}{100} \times 42 =$ هزینه‌ی استهلاک سالانه

میلیون تومان $96 = \frac{2}{3} \times 144 =$ هزینه‌ی خرید مواد اولیه‌ی مورد نیاز سالیانه

میلیون تومان $296/7 = 144 + 42 + 14/7 + 96 =$ مجموع هزینه‌های تولید سالیانه

میلیون تومان $153/3 = 450 - 296/7 =$ هزینه‌ی سالیانه - درآمد سالیانه = سود (زیان) بنگاه اقتصادی

درآمد بنگاه بیشتر از هزینه‌های آن است، در نتیجه بنگاه اقتصادی در طول یک سال سود کرده است.

الف) مالیات بر دارایی + مالیات بر درآمد = مالیات مستقیم

$$\text{میلیون تومان } ۶۰ = \frac{۲}{۳} \times ۹۰ = \text{مالیات بر درآمد اشخاص}$$

$$\text{میلیون تومان } ۱۵۰ = ۹۰ + ۶۰ = \text{مالیات مستقیم}$$

ب) مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف + عوارض گمرکی و خدماتی = مالیات غیرمستقیم

$$\text{میلیون تومان } ۲۱۰ = ۱۰ + ۵۵ + ۱۴۵ = \text{مالیات غیرمستقیم}$$

ج) مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص است.

نکته: مالیات بر برنج، نوعی مالیات بر مصرف است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نمودار A بیانگر قیمت، نمودار B بیانگر مقدار تقاضا، و منحنی C نشان‌دهنده‌ی منحنی تقاضا است. ۱۵۷

منحنی تقاضا رو به پایین است، به این معنی که مقدار تقاضا از یک کالا با قیمت آن رابطه‌ی عکس دارد. به‌طوری که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش می‌یابد و بالعکس.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ۱۵۸

الف) منحنی عرضه بیانگر رفتار اقتصادی عرضه‌کنندگان (تولیدکنندگان) است و به دلیل رابطه‌ی مستقیم بین قیمت و مقدار، منحنی عرضه صعودی است. (نمودار الف)

ب) تولیدکننده در نقطه‌ی تعادل، بیشترین درآمد را دارد زیرا همه‌ی آنچه که تولید کرده است را به فروش می‌رساند. نقطه‌ی تعادل نقطه‌ای است که در آن میزان عرضه و تقاضا با هم برابر است که به قیمت متناظر با آن، قیمت تعادلی و به مقدار متناظر با آن، مقدار تعادلی می‌گویند؛ بنابراین خواهیم داشت:

$$\text{مقدار تعادلی} \times ۳,۰۰۰ = ۱۵۰,۰۰۰ \Rightarrow \text{مقدار تعادلی} \times \text{قیمت تعادلی} = \text{حداکثر درآمد}$$

$$\Rightarrow \text{مقدار تعادلی} = \frac{۱۵۰,۰۰۰}{۳,۰۰۰} = ۵۰ \text{ کیلو}$$

پ) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کمتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد. زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند در حالی که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند و میزان تقاضا از کالا کاهش می‌یابد. در این شرایط مصرف‌کنندگان ممکن است مصرف کالای مکمل را نیز کاهش دهند و یا مصرف کالای جانشین را افزایش می‌دهند.

ت) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند در حالیکه مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند در صورت ادامه‌ی این روند چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمتی پایین‌تر به فروش برسانند، در نتیجه، قیمت پایین می‌آید. در این حالت از یک سو، مصرف‌کنندگان با پایین آمدن قیمت، مقدار خرید خود را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر، تولیدکنندگان از مقدار تولید خود می‌کاهند. این کاهش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله‌ی بین عرضه و تقاضا ادامه می‌یابد.

نرخ مالیاتی $\times$ قیمت مرحله‌ی مورد نظر = مالیات بر ارزش افزوده

قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده:

$$\Rightarrow \text{VAT مرحله ی ۲} \rightarrow ۲۶,۰۰۰ + (۲۶,۰۰۰ \times \%۱۰) = ۲۸۶۰۰$$

$$\text{VAT مرحله ی آخر} = ۴۷,۰۰۰ \times \%۱۰ = ۴۷۰۰$$

VAT جمع‌آوری شده

توجه: میزان ارزش افزوده در مرحله‌ی اول، همان قیمت مرحله‌ی اول است.

- حقوق و عوارض گمرکی (تعرفه‌های گمرکی) علاوه بر این که یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.
- مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است.
- مالیات بر ارزش افزوده از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند، چرا که مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود.

